

חיים מלכה
ביטוח ופיננסים

איזון אקטוארי

איזון אקטוארי = דמי ניהול סמויים.

קרן פנסיה היא מוצר חיסכון בעל אופי מיוחד, הכוללת בתוכה באופן מובנה גם כיסוי ביטוחי לנכות ושאיירים.

מידי חודש גובה קרן הפנסיה מתוך ההפקדה החודשית שלנו פרמיית ביטוח עבור נכות ממחלה או תאונה ועבור שאירים במקרה מוות חלילה. העלות (הפרמיה) נקבעת לפי מספר פרמטרים וביניהם מסלול הביטוח ושיעור הכיסוי, גובה השכר המבוטח, מגדר וגיל החוסך, יתרת הצבירה בקופה. הפרמיה משמשת לתשלומי קצבאות הנכות והשאיירים.

קרן פנסיה מבוססת על מודל ייחודי שבו כל החוסכים משתתפים יחדיו בסיכון הביטוחי - ובמילים פשוטות, בפועל מבטחים האחד את השני. מודל זה נקרא "ערבות הדדית" כאשר החברה שבה מנוהלים הכספים אין לה שום רווח וסיכון בנושא (היא רק מנהלת את זה) א"כ יוצא שהבריאים מסבסדים את החולים וכן הצעירים את המבוגרים. זהו מנגנון "ערבות הדדית".

מהו איזון אקטוארי?

איזון אקטוארי בקרנות הפנסיה הוא מנגנון קריטי המהווה "תעודת ביטוח" לקיומה ארוך הטווח של הקרן, בניגוד לביטוח רגיל בו חברת הביטוח סופגת את ההפסדים ומחלקת את הרווחים לעצמה, קרן פנסיה מבוססת על עיקרון של ערבות הדדית בין כלל העמיתים.

אחת לרבעון מבצעת הקרן איזון אקטוארי שמשמעותו השוואת פרמיות הביטוח שנגבו באותו הרבעון, אל מול התשלומים הצפויים בגין מקרי נכות ושאיירים שאירעו באותו הרבעון.

עודף אקטוארי:

אם התוצאה חיובית, כלומר נגבו יותר פרמיות ממה ששולמו קצבאות נכות ושאיירים, נוצר מצב של "עודף אקטוארי" (מחולק באופן יחסי), במצב כזה, העודף מחולק כתוספת לחסכונות של העמיתים והעודפים מוחזרים לחשבונות החוסכים או כהגדלת הקצבאות לפנסיונרים.

גרעון אקטוארי:

אם התוצאה שלילית, כלומר שולמו יותר קצבאות נכות ושאיירים מאשר נגבו פרמיות, נוצר מצב של "גרעון אקטוארי" במקרה כזה, מופעל מנגנון ההדדיות והקרן מקזזת באופן רוחבי ויחסי (כאחוז מהצבירה) מחשבונות החוסכים כדי לסגור את הגרעון.

תוצאות הפעלת מנגנון האיזון האקטוארי מצוינות בדו"ח השנתי.

חיים מלכה

ביטוח ופיננסים

למה זה כ"כ חשוב לכם?

גרעון אקטוארי יכול להפחית את החיסכון שלכם בעשרות או מאות אלפי שקלים!

מהם הגורמים שמשפיעים על האיזון?

- **מדיניות החיתום:** האם קיים בקרן הפנסיה חיתום רפואי למצטרפים חדשים כך שהקרן תמנע ממצטרפים חדשים בעלי בעיות רפואיות להצטרף, (אע"פ שניתן לעקוף את זה עדיין יש לזה השפעה כל שהיא).
- **הגיל הממוצע של העמיתים בקרן:** ככל שהעמיתים בקרן צעירים יותר מסתבר שכמות התביעות תהיה קטנה יותר.
- **תביעות ביטוח:** עלייה במספר העמיתים המבקשים פנסיית נכות או דמי שארים דורשת משיכת כספים גבוהה מקופת הביטוח של הקרן.

על מי משפיע האיזון אקטוארי?

האיזון האקטוארי נוגע לכלל העמיתים בקרן:

- עמיתים פעילים
- עמיתים לא פעילים
- ומקבלי קצבאות.